

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun eläinlajin pyydystämistä ja siirtämistä

1 Hakija

Envineer Oy

2 Asia

Lupahakemus jokihelmisimpukan eli raakun (*Margaritifera margaritifera*) pyydystämiseen, käsittelyyn ja siirtämiseen tutkimus- ja suojelutarkoituksessa 31.10.2026 asti Karvianjoella, Kankaanpäässä, Satakunnassa.

3 Hakemus

Hakija hakee poikkeuslupaa raakun esiintymisalueen ja populaatioiden tilan selvittämiseksi Karvianjoen alueella. Selvitys on osa LIFE Revives -hanketta (LIFE20 NAT/FI/000611), joka pyrkii elvyttämään raakun elinolosuhteita ja lohikalakantoja, jotka toimivat raakun isäntäkalana. Lounais-Suomen elinvoimakeskus toimii selvityksen rahoittajana.

Lupaa haetaan seuraaville toimenpiteille:

- raakun kartoitukset Karvianjoen kohteilla (kohteiden esittely seuraavassa kappaleessa)
- kartoituksissa havaittujen raakkujen kerääminen lajin esiintymän nykytilan arvioimiseksi, yksilömäärän ja populaation tilan selvittämiseksi (raakkujen mittaus: pituus, leveys, korkeus ja paino)
- populaatioiden lisääntymistodennäköisyyden kasvattaminen (kerätyt raakut palautetaan ja ryhmitetään ryppääksi).

Poikkeuslupaa haetaan ajanjaksolle 1.6.-31.10.2026. Maastotyöt arvioidaan tehtäväksi elosyyskuussa 2026, mutta kartoitusajankohtaan vaikuttaa merkittävästi säätila ja erityisesti vedenkorkeus, joten poikkeuslupaa haetaan varalta pidemmälle ajanjaksolle.

Lupaa haetaan maastotyötä tekevän työryhmän jäsenille (4 kpl, nimetty hakemuksessa), sekä tarvittaessa yhdelle Envineerin maastohenkilölle, mikäli joku työryhmästä on estynyt.

Selvitystyön ei arvioida heikentävän raakun elinmahdollisuuksia tai vaarantavan lajin suotuisan suojelutason säilymistä.

Menetelmät

Kartoitus toteutetaan hakijan parhaaksi katsomalla tavalla kuitenkin niin, että alueet käydään läpi raakkujen kannalta potentiaalisimmilta osilta. Kohteen ominaisuuksien mukaan kartoitettavat alueet voidaan kartoittaa esimerkiksi linjaköyden avulla, ilman

linjaköyttä vapaasti sukeltaen tai siksakkikuviolla. Kartoitusmenetelmänä on joko laitesukellus tai pintasukellus. Alueet kartoitetaan riittävän kattavasti ja niiltä kerätään kaikki havaitut raakut, jotka mitataan (pituus, leveys, korkeus ja paino). Myös kuolleet yksilöt mitataan ja palautetaan jokeen. Muut suursimpukkalajit tunnistetaan ja niiden lukumäärä arvioidaan.

Kohteelta kerätyt raakut palautetaan ja ryhmitetään ryppääksi lisääntymistodennäköisyyden kasvattamiseksi. Jos raakkujen löytöpaikassa pohjan laatu on kovaa, pohja pehmitetään ennen raakkujen siirtoa kyseiseen paikkaan. Jos löytöpaikka katsotaan raakuille sopimattomaksi pehmittämisen jälkeenkin, sijoitetaan raakut parhaalle mahdolliselle alueelle kartoitusalueen sisällä ja siirtopaikka sekä sopimaton löytöpaikka ilmoitetaan työn tilaajalle. Lisäksi dokumentoidaan kohteen virtaus, maksimi sukellussyvyys, pohjan laatu, sukellusaika, veden lämpötila sekä arvio kartoitetusta pinta-alasta. Kuvia otetaan jokaiselta sukelluspaikalta (maasto- ja kohdekuvat) ja osasta paikoista kuvataan myös raakkuja. Kuvia otetaan erityisesti, jos raakut ovat epätavallisen näköisiä. Vedenalaiskuvia otetaan kohteilta ja liitetään raporttiin. Raakkujen kuoret kerätään ja niistä ilmoitetaan työn tilaajalle (määrä ja paikka) löytöhetkellä.

Turvallisuuteen liittyvät seikat on otettu huomioon Envineer Oy:n työturvallisuusohjeissa ja erillisissä sukellustyöhön liittyvissä ohjeissa. Työ suoritetaan turvallisesti ja sovittujen menetelmien mukaisesti sääolosuhteet ja paikalliset maasto-olosuhteet huomioon ottaen. Suomen tutkimussukelluksen ohjausyhdistyksen ohjeistuksen mukaisesti laitesukellustyöhön osallistuu aina 3 henkilöä.

4 Määräykset, joita hakemus koskee

Raakku on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu. Raakku on myös luontodirektiivin liitteissä II ja V mainittu laji. Lisäksi raakku on erittäin uhanalainen.

Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitetun eläinlajin pyydystäminen ja siirtäminen on kielletty.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan Lupa- ja valvontavirasto voi myöntää luvan poiketa kielloista, jos siitä ei ole haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

5 Päätös ja lupaehdot

Lupa- ja valvontavirasto myöntää hakijalle luvan raakkujen ottamiseen haltuun inventointitarkoituksessa sekä siirtämiseen Karvianjoella hakemuksen mukaisesti alla luetelluin ehdoin.

1. Lupa on voimassa 31.12.2026 asti Kankaanpäässä, Satakunnassa.

2. Lupa oikeuttaa raakkujen nostamiseen uomasta tunnistusta ja mittauksia varten hakemuksessa esitettyjen henkilöiden toimesta. Nostettuja simpukoita on käsiteltävä niin, ettei niiden hengissä säilymistä vaaranneta. Simpukoiden käsittelijöillä on oltava tieto ja taito siitä, miten lajia käsitellään.
3. Sekä elävät että kuolleet raakut on palautettava samalle inventointialueelle mahdollisimman nopeasti tunnistuksen ja mittauksen jälkeen. Raakut saa asettaa ryhmiin lisääntymistodennäköisyyden parantamiseksi.
4. Lupa ei oikeuta raakun elinympäristön hävittämiseen tai heikentämiseen. Jos joen pohjaa pehmitetään ennen raakkujen palauttamista, se tulee tehdä niin, että raakun elinolosuhteet eivät sen seurauksena heikkene.
5. Kartoituksessa tehtyt havainnot raakun esiintymistä tulee tallentaa Laji.fi-tietojärjestelmään 31.12.2026 mennessä.
6. Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
7. Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimessa) ja pyydettyessä lupa on esitettävä.
8. Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
9. Lupa- ja valvontavirasto valvoo lupaehtojen noudattamista. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
10. Luvan käytöstä tulee raportoida 31.12.2026 mennessä. Raportti toimitetaan Lupa- ja valvontaviraston kirjaamoon (kirjaamo@lvv.fi) päätöksen asianumerolla LVV-U/84157/2026 varustettuna. Raportista tulee ilmetä tehtyjen inventointien ajankohta ja sijainti, tieto raakkujen esiintymisestä alueella ja luonnehdinta niiden runsaudesta, sekä vahvistus havaintojen tallentamisesta Laji.fi-tietojärjestelmään.

6 Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää. Poikkeuslupa on tarpeen Karvianjoen raakkukannan inventoimiseksi. Inventointi antaa tietoa lajin levinneisyydestä ja populaatorakenteesta, ja mahdollistaa elinympäristökunnostusten suunnittelun ja niiden vaikutusten seuraamisen. Esiintymistieto mahdollistaa myös raakkujen huomioimisen tulevilla vesirakennushankkeissa. Koska hakija on velvollinen tallentamaan saadut lajihavainnot Laji.fi-tietojärjestelmään, tieto lajin levinneisyydestä ja runsaudesta saadaan koko ympäristöhallinnon käyttöön. Lupa myönnetään vuoden 2026 loppuun asti, jotta hakijalla on riittävästi aikaa inventointien tekemiseen, raportin koostamiseen ja havaintojen kirjaamiseen Laji.fi-tietojärjestelmään.

Selvityksen tekeminen ei vaikuta kielteisesti raakun suotuisan suojelutason saavuttamiseen, koska yksilöitä ei vahingoiteta tai tapeta, ja yksilöt vapautetaan luontoon

määrityksen jälkeen. Sen sijaan inventoinnilla voi olla suotuisia vaikutuksia Karvianjoen raakkukannalle suojelutoimenpiteiden tarkentuessa ja kohdistuessa oikeisiin kohtiin.

7 Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Hallintolaki (434/2003) 55 §

8 Päätöksen voimaantulo

Päätöksen mukaisiin toimenpiteisiin saa ryhtyä luvan saavutettua lainvoiman muutoksenhakuajan ja mahdollisen muutoksenhaun jälkeen.

9 Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä. Päätös on annettu tiedoksi yleistiedoksiannolla.

10 Suoritemaksu

Maksutta. Valtioneuvoston Lupa- ja valvontaviraston maksuista vuodelle 2026 antaman asetuksen (1177/2025) mukaan luonnonsuojelua edistävään tutkimus- tai opetustarkoitukseen taikka luonnonsuojelulaissa tarkoitetut ennallistamis-, kunnostus- tai hoitotoimiin myönnettävät poikkeukset ja luvat ovat maksuttomia.

11 Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on hyväksytty/allekirjoitettu viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Kaisa Merimaa ja ratkaissut ylitarkastaja Tapio Aalto.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö
Lounais-Suomen elinvoimakeskus
Lounais-Suomen poliisilaitos

Satakunnan luonnonsuojelupiiri
Tapiola Varsinais-Suomi–Satakunnan ry
Kankaanpään kaupunki

Tämä asiakirja LVV-U/84157/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/84157/2026 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Aalto Tapio 02.07.2026 15:42

Esittelijä Merimaa Kaisa 02.07.2026 15:42